

[1982]

DOPIS Z MADRASU

Kde bychom dnes byli, kdyby nebylo mužů, žen a dokonce dětí, kteří vystoupili do popředí v dobách, kdy se zdálo, že se lidstvo řítí do nejhoršího? Pevně se drželi ryzí naděje v lidství a přítomnosti neviditelné reality.

Nalezli způsob jak překonat osobní rozpory a překročit bariéry oddělující národy a lidi různých duchovních společenství a ras. Tito lidé, kteří po celém světě vycházeli z kořenů svých národů, pochopili snahu po plnosti radosti a pokoje, ale také existenci nikdy nekončícího pláče.

A co ty, usneš v lhostejné netečnosti? pokud se necháš zastrašit nedorozuměním, které existuje mezi národy a rasami, které zanechaly rozbité lidské vztahy, své rty a srdce necháš postupně zamrznout v pasivním postoji: "Co to má za význam, nemůžeme nic dělat, nechme to běžet!" Chceš upadnout do sklíčenosti jako Eliáš, náš věřící bratr z dávných dob, který, když viděl, že pro svůj lid už nemůže nic udělat, lehl si pod strom, aby usnul a zapomněl?¹

Nebo zůstaneš bdělý? - máš před sebou dlouhou cestu. Zaujmeš své místo mezi těmi ženami, muži a dětmi, kteří se rozhodli jednat?

Mají netušenou sílu. Jejich životy k nám hovoří pravou prostotou. Pěstují spoluúčast a solidaritu a zahánějí ochromující nevěčnost. Ozbrojují nedorozumění a nenávisť. Jsou nositeli důvěry a usmíření. Jednají, protože vědí, že Bůh si nepřeje ozbrojené konflikty ani žádné jiné lidské utrpení.² Tím, dělají vše, co mohou, aby

učinili svět místem způsobilým pro život, že chápou víc důvěrným srdcem a žijí ve stálé ochotě odpouštět, stávají se tvůrci spolu s Bohem.

Jestliže se horlivost v odpouštění stane v tobě jasným plamenem, budeš moci vznítit jiskru ve společenství, které pak zvládne i ty nejtragičtější situace.

Cožpak nechápeme? Bůh chce, abychom tvořili spolu s ním! Vzal na sebe obrovské riziko: nechtěl, aby lidské bytosti byly pasívními roboty, ale měly svobodu se rozhodovat o zaměření svého života. Ponechává nám svobodu, abychom odpouštěli nebo odpouštění odmítli, svobodu, abychom spolu s ním tvořili nebo ne.

Hlubiny lidské duše nejsou omezené. Tyto hlubiny jsou otevřené směrem k hlubinám Boha³. Bůh vždy na každého čeká připraven v hlubině jeho vlastní osobnosti. A zde jsou zdroje tvůrčí energie.

Cožpak se na svěžě mohou díť zázraky? A přece - láska, která odpouští, je zázrakem. Otvírá před tebou nové prostory a stáváš se svobodným, zcela svobodným. Vnímáš v sobě něco, co je z Boha a co je nevyčerpatelné. Pozorování stálé Boží ochoty odpouštět je zdrojem, ze kterého září dobro v prostých srdcích těch, kdo se nechávají vést svatým Duchem.

Vzkříšený Kristus, který je neviditelně přítomen, promlouvá: "Vím, že občas procházíš jednotvárným a temným obdobím. Ale říkám ti: jsem v tobě, vedle tebe i před tebou." Blahoslavení, kdo neviděli a přesto uvěřili."
/J 20,29/⁴

Pochybuješ a říkáš sám sobě: oheň ve mně vyhasíná. Ale nebyl jsi to ty, kdo zažehl oheň. Není to tvá víra, co tvoří Boha, ani to tvé pochybnosti nerozptýlí v nicotu.

Víra znamená prostou důvěru v Boha - důvěru tak prostou, že je přístupná každému.

Jestliže má člověk pozorné srdce, pak důvěra v Boha mu umožní poradit si i s nepatrným málem.

S tímto málem Bůh obrací člověka ke skutečně podstatnému, a tím všechno v člověku zjednodušuje, včetně způsobu života a přístupu k ostatním lidem.

Zcela prostá a zbavená všech náročů zůstává pak rovněž i tvá pokorná zásvětná modlitba. A kdo v průběhu svého života nepřekvapil sám sebe, když zjistil, že říká Bohu: "Vyslechni mou modlitbu, modlitbu dítěte"?⁵⁾ Den po dni vnitřní zápas pokračuje. Vnitřní zápas a kontemplace jdou ruku v ruce.

Chtěl bys cítit Boží přítomnost a místo toho máš pocit, že Bůh není přítomen. Uvědomuješ si, že tam, kde je odpouštějící láska, je Boží přítomnost téměř hmatatelná? Ačkoliv se tvé srdce vzpírá tomu uvěřit, jeho Duch v tobě stále působí.⁶⁾

Kdybys v sobě nechal neprodleně rozhořet horlivost v odpouštění,⁷⁾ dal by ses na cestu duchovního dobrodružství - zázraku lásky, Bůh tě miloval dřív než ty sis zamiloval jeho. Myslíš si, že na něj nebudeš čekat a on již zatím čeká na tebe. Říkáš "nejsem hoden" a on ti na prst navléká prsten oslavenosti, prsten marnotratného syna. V tom je "revoluce" evangelia.⁸⁾

Jsme všichni marnotratníci! Když se v hlubině svého zotročení obrátíš k Bohu,⁹⁾ všechno provinění z tvé tváře zmizí.¹⁰⁾ Boží odpouštění se stane písní v tvém nitru.¹¹⁾ Odevzdat se Kristu, věřit v něho, odpouštět druhým, to je jeden a tentýž životodárný pohyb.

Když se snažíš odpouštět, narazíš sám v sobě na odpor. Stálá ochota odpouštět nepřichází k nikomu přirozenou cestou, je to ryzí realita evangelia. Když jsi otřesený, zraněný a pohoršený, budeš dále pokračovat v odpouštění až do posledního zbytku svých sil? Když odpustíš a znovu se dostaneš do konfliktu s odmítnutím,

je odpověď evangelia jasná: vyžaduje být laskavý a ne-
očekávat přitom porozumění a odpouštět tváří-v-tvář v
odstupu a chladu až tak daleko, že se nebudeš starat
o to, co druhý s tvým odpuštěním udělá.

Je tvé odpuštění zneužíváno? Láska, která odpouští,
není slepá, nese známky jasnozřivosti. Ti, kdo odpouště-
jí, nejsou uchráněni před zraněním, když si ostatní
říkají: "Tomu člověku mohu udělat, co chci, třeba ho
i zničit - vím, že nakonec mi to stejně odpustí."¹²⁾

Stálá ochota odpouštět je ryze osobní krok. Obno-
vuje v nás průzračnou čistotu srdce. Je daleka toho,
aby odváděla naši pozornost od druhých lidí, naopak
obrací naši pozornost na utiskované, s nimiž je špatně
nakládáno nebo kteří jsou manipulováni. Uvolňuje sílu,
které je zapotřebí, aby ^{se} člověk mohl v tomto směru anga-
žovat.

Jsou-li znovu otevřena zranění z minulosti, nalez-
neš odvahu odpustit i těm, kteří již nejsou na této zemi?

Jsi připraven milovat pouze ty, kteří milují tebe?
To může dokázat kdokoliv, aniž by k tomu potřeboval
evangelium. Modlit se za ty, kdo tě zranili, znamená
mnoho.¹³⁾

Během tvých vnitřních zápasů je v tobě Bůh přítomen,
aniž o tom víš.

Když postupuješ, aniž bys viděl, obklopen ~~temnotou~~^{temn}
jakýmś všemi zápasy procházíš, nebojuješ ani tak proti
pochybnostem, jako proto, abys byl shledán věřícím a aby
ses odvážil zasvětit se opravdu až do krajnosti pro ANO
životu.

Někdo si myslí, že takovou věrnost k tomuto ANO jsou
schopni na sebe vzít jen vyjíměční lidé. Ale každý, ať
on nebo ona, se může svým vlastním lidstvím stát celoži-
votně angažovaným v Bohu.

V nitru těch, kteří s zvolili následování Krista, občas probíhá zápas mezi ANO a NE. Každý výběr znamená rozhodnout se mezi různými možnostmi, zatímco je přirozené chtít vlastnit všechno a nevzdávat se ničeho.

Skrze ANO víře, ANO důvěře v Boha ti vzkříšený Kristus dá plný život, chce tě napřímit¹⁴⁾ a ne naklánět tě na jednu stranu a pak zase na druhou. Když zůstaneš věrný, vyjadřuješ Bohu bezpodmínečnost své lásky.

Ve svých vnitřních zápasech není nikdo opuštěn v poušti osamělosti. Od svého vzkříšení je Ježíš Kristus svým Svatým Duchem tajemně přítomen ve formě viditelného společenství, církve. Shromažďuje ženy a muže "ze všech národů, začleňuje je mysticky do svého vlastního Těla."¹⁵⁾ Tímto společenstvím v Kristově těle ti Bůh nabízí základ pro celý tvůj život.

Jsi každé ráno připraven odpouštět kvůli Kristu a evangeliu? Pokud ano, uvidíš před sebou otevřený, svobodný prostor, který ti nikdo nemůže vzít. Budeš od nyní postupovat vpřed prostě s tím, co jsi již pochopil a tak se snažit tvořit spolu s Bohem.

K tomu, aby se důvěra stala skutečností na celém světě, na východě i na západě, na severu i na jihu, je potřebný život tvůj i život zástupů. Abys začal, k tomu není třeba celoživotní zkušenost ani pochopení, vyplývající z nahromaděných znalostí. Jak můžeš žít v míru, dokud nenalezneš místo, kde by mohlo spočívat v klidu tvé srdce?

Poznámky:

- 1) 900 let před Kristem prorok Eliáš čelil rozčarování a zoufalství. Snad byl ještě mladý, nikdo neví. Odrazen, sedl si pod strom a řekl Bohu, "Už dál nemohu, vezmi si můj život." A usnul. Dvakrát poslal Bůh někoho, aby ho vzbudil a řekl, "vstávej, Eliáši, a jez, máš před sebou dlouhou cestu." Eliáš vstal, posílil se jídlem, šel 40 dní a 40 nocí, dokud nedosáhl hory, kde se měl setkat s Bohem. /1 Král. 19/
- 2) Před nedávnými roky se uskutečnilo nevídané procitnutí křesťanského svědomí se zřetelem na lidská práva. Toto procitnutí se uskutečnilo v různých místech na různé úrovni: stejný vývoj se odehrává všude okamžitě. Církevní představitelé v jedné z největších zemí světa prohlašují nové "ekonomické právo", které se týká bydlení, zdraví a náležité výživy a které kladou na stejnou úroveň jako všechna ostatní lidská práva.
- 3) Žalm 42,8
- 4) Jeden z Ježíšových učedníků, Tomáš, vyjádřil své pochybnosti. Neuvěřil ve vzkříšení Krista, když nemohl Ježíše vidět a dotknout se jeho ran svou rukou. A Ježíš mu řekl, "Protože mě vidíš, věříš. Požehnání ti, kteří věří a nevidí mě!" /Jan 20,29/ Tradice říká, že Tomáš je učedníkem, který kázal evangélium v Indii a umřel v Madrasu.
- 5) Příprava setkání v Indii nás přinutila uvědomit si kolik různých druhů modliteb může působit. Během života existují období, kdy se člověk modlí bez jakýchkoli slov, vše se odehrává v hlubokém tichu. Jindy jsou mnohá slova nezbytná. Někdy nadšení /nadšením se míní být unesen Bohem/ může být rozničeno liturgickou modlitbou slavenou s ostatními. Jak jsme mohli zapomenout, že na východě osobní modlitba, která se skládá z několika málo slov pravidelně se opakujících, pomáhá věřícím v celém jejich životě. Celá staletí způsob jejich modlitby není nic jiného než neustálé připamatování si Boží přítomnosti. A to je pravda nejen křesťanů, ale také věřících jiných náboženství. Takový věřící je podroben rovinně gest, hororu, celého života. Z orientu se rozšířil tento způsob modlitby mezi východními křesťany, např. jako tzv. Ježíšova modlitba.
Na Východě existují také tisíce lež stará gesta, která byla přijata prvními křesťany; Sv. Lukáš na konci svého evgelia hovoří o tom, jak apoštolové uctívali Pána, totiž poklonili se čelem k zemi. Na východě takové gesto celé postavy, jež je na delší dobu zticha skloněna obličejem dolů, mělo vždy význam obětování sebe sama Bohu.
- 6) Duch sv. hovoří, aniž by si člověk nutně uvědomoval jeho přítomnost. Vzkříšený je vždy tajemně přítomen.

Skutečnost, že člověk necítí žádnou odezvu, ještě neznamená duševní vyprahlost, "Přestože jste ho neviděli, zamilovali jste si ho." /1 Pt 3. Řečen liturgických obřadů říkáme trochu dětsky? "Přijď Duchu svatý." Ale přitom víme, že Duch sv. již je zde: je přítomen v nás, v nás se modlí a neustále nás vede. Duch sv. nás nikdy neopouští.

- 7) Evangelium nás vybízí, abychom odpouštěli a neodkládali to na pozdější dobu. Kristus jasně říká: "Jestliže přinášíš svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že někdo proti tobě něco má, jdi se nejprve usmířit." /Mat. 5, 23-24/
- 8) Někteří lidé si myslí, že pro člověka, chce-li být osvobozen od své viny, je nutné zlehčovat hřích, nebo dokonce popřít jeho existenci. Tento postoj, daleko spíše než aby nás zbavil viny, může vést k symbióze s hříchem, který proniká osobnost a stává se tak všezachranujícím, takže nemůže být ani defanován. Jiní lidé obviňují sami sebe ze všeho, co si vůbec lze představit a ve snaze "urovnat své vztahy" k Bohu, oddávají se nekonečným pokáním. Ani jedna z těchto cest není cestou evangelia.
V podobenství o marnotratném synu nám evangelium jasně ukazuje neuvěřitelnou proměnu v přirozeném řádu věcí. Jakmile otec uvidí svého syna, běží mu vstříc. V oněch časech nebylo důstojné, aby muž v letech běžel, a přesto běžel. Syn praví "otče, zhřešil jsem proti Bohu a proti tobě, nejsem hoden nazývat se tvým synem...", ale otec mu nedovolí, aby pokračoval. Obleče ho do nejlepšího šatů a dá na ruku na oslavu prsten /Lukáš 15/. Otec svým odpouštěním otevírá svému synovi prostory pro svobodu. Otcova radost se rozeznívá, protože jeho syn je zde a jejich společenství je obnoveno. Boží milosrdenství osvobozuje v nás utajenou energii, abychom tvořili spolu s ním. "Tam, kde je odpouštění, není již potřeba oběti za hřích."
- 9) V evangeliu obrácení, pokání a návrat k Bohu jsou jednou a tou samou věcí. /Lk 1, 15/
- 10) Žalm 34, 6
- 11) Mnoho přijímáme ve svátosti smíření a když je přijímána v pokání duše, osvobozuje od pochyb a dává osobní jistotu Božího odpouštění. "Přestože nás naše chyby přemáhají, Ty je zahladiš. /Žalm 65, 3/
- 12) Odpouštět neznamená volit si jednoduchou cestu. Lidé mohou využívat odpouštění, právě tak jako víra může být zneužívána, a to zasáhne na citlivém místě jako nic jiného. Když stížádost ujmá kontroly nad osobností, stává se prostředkem, který otráví duši. Vede lidi, aby vládli nad ostatními a dokonce aby si cynicky mysleli "Proč bych nemohl pokračovat dál ve svých plánech, i když to znamená šlapat nohama po tomto

člověku, když mi kvůli Kristu jistě odpustí?"

- 13) Evangelim nás vybízí, abychom se modlili za ostatní, dokonce i za své nepřátele /Mt 5,43/ a svěřili Bohu ty, kteří se postavili proti nám. Ale když prosíme za ostatní a jejich srdce se nezmění, znamenalo by to, že Bůh neslyší naše prosby? Ne, nevyslyšená modlitba neexistuje. Bůh odpovídá v nás. Když v modlitbě svěřujeme jiného člověka Bohu, něco se v nás mění. Dobrosrdečný pohled na druhé nám nebrání v tom, abychom jasně viděli stav věcí. Nadále vidíme drsné hrany v druhém člověku a oblasti, které jsou nepřístupné. Ale také máme odvahu vidět dobro, které oni v sobě nevidí.
- 14) Bůh chce, aby lidské bytosti stály vzpřímeně a neležely pokořeny. Nepotřebuje pokoření lidí, aby dále zářila krása jeho přítomnosti.
- 15) Lumen Gentium 1,7

Dopis malé komunitě

malé provizorní společenství může riskovat mnoho, je schopné odolávat s etrvačností a malomyslností, když se včleňuje do velkého místního obecnství. Stačí, když v tomto malém společenství je jen několik málo členů, minimálně tři a nejvýše deset; tak málo stačí - je to téměř nic - k tomu, aby bylo lze být živým znamením Krista, který nás shromažďuje abychom šli s lidstvem.

Toto tajemství společenství, jež je vlastně církví, začíná tam, kde každý z nás žije. Každé obydlí, i ubohá světnička může se stát domácí kaplí. Ale když se někdo i v této kapli stáhne do sebe, nebo když toto malé společenství se uzavře, znamenalo by to segregaci. Učinit z obydlí domácí církve, to znamená neustále být připraven k vykročení k místnímu společenství věřících tam, kde se toto společenství schází. Nastane-li tak, vyvine dech univerzality, kterým se Církev stává kvas a duše lidské společnosti.

Kdyby tyto místní základní komunity, zvané obecně "farní společenství, obec" mohly dát důvěru různým malým komunitám, pak by již bohatá rozmanitost našla cesty a způsoby, jak se vyjádřit a projevit: ty by přicházely s návrhy k návštěvě jiných společenství, s výzvami k obcování s opuštěnými, osamělými lidmi, s dětmi, které prožívají bolestná údobí při rozchodu rodičů, s cizinci, s mladými nezaměstnanými lidmi, kteří mají obavy z budoucnosti. Tato rozmanitost se stává velice konstruktivní silou, když se obrací s výzvou na zdroje jednomyslnosti ve víře.

Jistě by se tato malá provizorní společenství mohla připojovat alespoň jednou za týden k modlitbě farní obce, aby přižívovala bohoslužbu, která spojuje všechny, generace od malých dětí až po nejstarší členy! Prostá modlitba chval prokládaná zpěvy by mohla být krásnou oslavou.

Mnozí lidé si kladou v této době stejnou otázku: Jak si uchovat živou pozornost pro Krista a evangelium

v neklidných situacích vnějšího okolí a světa? Ano, jak?

Je tato cesta v proniknutí k nejopuštěnějším, v usilování o vrácení lidské důstojnosti opovrhovanému člověku, v boji proti nespravedlnosti? Ano, ale v tom ještě není celé evangelium.

Znamená to vynakládat svou energii na spravedlivější rozdělování hmotných statků tohoto světa, což přece je základní podmínka pro světový mír? Ano, zcela jistě. Ale v tom ještě není celé evangelium.

To podstatné v evangeliu je, aby se v člověku probouzel smysl života, proč žije. Je také ještě otevíráním cesty tajemství, kde se člověk disponuje k tomu, aby provázel Krista v jeho utrpení a vzkříšení a aby se blížil svatosti, aby se tak stravovaly a ničily kořeny zla v nás. Vzkřášený Kristus činí každého živým člověkem, vrací mu život. Doprovází člověka na jeho pozemské pouti, ale i na věčnosti a mysticky trpí až do konce časů s těmi, kdo procházejí zkouškami.

Podstatné v evangeliu, to také znamená, čisté očekávání tam, kde je možné, dokonce bez poznání, přebývat v blízkosti Vzkříšeného, v dlouhodobém tichu, kde jakoby se nic nedělo. Dokonce i v každédenním boji, v modlitelném bdění mu všechno vypovědět a dát Mu prostor, aby v nás zazpíval dar života. S ním lze dosáhnout i těch nejobtížnějších rozhodnutí. U něj se rozplývají všechny pochybnosti a tak se lze postupně připravit k tomu, abychom se s důvěrou spolehli na tajemství víry.

Tomu, kdo takto dovede čekat, se odhaluje tajemství, něco z království, co je skryté našim očím: věřící procítí vůči Bohu především svým životem; i když Bůh zůstává nepochopitelný, lidská bytost se může realizovat jen v jeho přítomnosti, a kdo k Němu vzhlíží, toho tvář plná hořkosti se bude proměňovat ...

Dopis dětem a všem těm, kdo jim dovedou naslouchat

Kdyby každý den byl jako Vánoční noc, jako štědrý večer...

Vy všichni mladí, vy děti, vy můžete být vyslanci důvěry a rozsévači odpuštění!

Existují gesta, která mluví sama za sebe. A tak když jste urazili nebo jste se dotkli někoho kdo vám je blízký, jestlipak najdete odvahu a nabídnete mu svou dlaň s prosbou, aby vám na ni udělal palcem znamení křížě?

Mnozí z vás znají opuštěné lidi ve svém okolí. Je velice důležité, abyste byli blízko, abyste byli pro ty děti, které trpí, protože osiřely nebo proto, že se rodiče rozvedli.

Pracovní závazky bývají často tak namáhavé; je málo času na společnou modlitbu. Co kdybyste připravili pro své nejbližší modlitbu u vás doma...

Jak budete růst a dospívat, poznáte jak těžko se člověk dopracovává k sebepoznání a k poznávání druhých. Je tedy osvobozující, když vás vyslechne někdo, kdo pro svůj vyšší věk až nemá žádný jiný zájem než a by vám naslouchal.

A vy, ženy a muži, kteří jste s proživými roky nabyli ducha rozlišování, vás je přece na světě tak mnoho. Vy jste schopni pochopit, co je ukryto v srdci dítěte nebo mladého člověka!

Buďte pozorní k těm, kterým nasloucháte, vžijte se do nich a také k těm druhým, se stejnou laskavostí, se kterou nás Bůh miluje!

Kéž byste jim mohli dát důvěru plnou spoléhání a pokoje; minulost odešla v Božím srdci a pokud jde o naši budoucnost, o tu se stará Bůh, o každý den.

Jestliže se všichni, děti, ženy i muži svěří této důvěře, pak každý den se rozzáří tak jako štědrovečerní noc.....